

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

לפני **כבוד השופטת זהר דיבון סגל**

בעניין: **מדינת ישראל**
המאשימה **המאשימה**
יחידת תביעות שלוחת רחובות
באמצעות עוה"ד יעל גבעוני

נגד

הנאשם **אופיר מלול**
באמצעות עוה"ד אלעד קוטין

גזר דין

1. הנאשם הודה בהתאם להסדר טיעון דיוני בעובדות כתב האישום המתוקן בהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית עבירה לפי סעיף 7(א) + 7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים), נהיגה פוחזת של רכב לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), החזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיף 10 רישא לפקודת הסמים המסוכנים, נהיגה ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10 א' לפקודת התעבורה (נ"ח), התשכ"א-1961 (להלן: לפקודת התעבורה), נהיגה בזמן פסילת בימ"ש לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה ונהיגה ברכב ללא ביטוח לפי סעיף 2א' לפקודת ביטוח רכב מנועי (נ"ח), התש"ל-1970.

בהתאם להסדר הטיעון הדיוני, הנאשם לא הורשע ובהסכמת הצדדים התבקש שירות המבחן להכין תסקיר בעניינו שייבחן את נסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו האישיות, כן התבקש שירות המבחן לבחון אפשרות סיום ההליך ללא הרשעה.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתמצית, הנאשם נהג על קטנוע ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח בדרך נמהרת ורשלנית, בכך שהבחין בשוטרים, הגביר הנאשם מהירות והמשיך בנסיעה תוך שהוא מתעלם מתמרור האוסר כניסה לרחוב ונסע נגד כיוון התנועה. כמו כן באותן הנסיבות

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 6918-02-19 מדינת ישראל נ' מלול

החזיק הנאשם 9.03 במקומות שונים על גופו ובקטנוע גרם מסוג חשיש, 25.35 גרם סה"כ מסוג קנבוס ו-3 משקלים דיגיטליים.

תסקירי שירות המבחן וחוות דעת

3. בעניינו של הנאשם הוגשו 4 תסקירים אשר התייחסו לנסיבותיו האישיות של הנאשם, רקע והיסטוריה עבריינית, התייחסות לנסיבות ביצוע העבירות, הערכת הסיכון והערכת סיכויי השיקום והמלצות. כבר עתה וטרם אפרט את התסקירים לגופם אומר כי אלו ארוכים ומפורטים, נבחן בהם כל היבט אפשרי, ואלו ללא יוצא מן הכלל נושאים אופי חיוכי. הערכת והמלצת שירות המבחן עקבית וממליצה על הימנעות מהרשעה הדין לצד ענישה שיקומית חינוכית.

תסקיר שירות המבחן מיום 24.3.2020 (להלן: התסקיר הראשון)

4. הנאשם בן 22 חייל בשירות סדיר, מתגורר עם אמו במקצועה מורה, אובחן בצעירותו כסובל מהפרעת קשב, ריכוז והיפראקטיביות, בגין זאת טופל בריטלין. אביו סובל מהפרעה נפשית שאינה מאוזנת. הוריו התגרשו כאשר היה בן 12 על רקע הפרעה נפשית ואלימות מצד אביו. בתקופה זו החל הנאשם לגלות התנהלות שולית, שוטט ויצר קשרים חברתיים שוליים והחל לצרוך באלכוהול וסמים. נעשה ניסיון לשלבו בפנימייה ולאחר שנה שב להתגורר עם אמו בראשון לציון. עקב פער לימודי השלים לימודים בפרויקט "הילה". הנאשם התגייס לצה"ל, תחילה ניכרו קשיי הסתגלות, ובתוך כך הועמד לדין על מספר עבירות משמעת בגין נידון לעונשי מאסר בפועל בכלא צבאי. הנאשם עבר שוב טירונות וסופח בסופה ליחידה מובחרת כמשק לוגיסטיקה. סבתו אשר הייתה הגורם התומך בזמן ילדותו, נפטרה באותה השנה לכתיבת התסקיר. חוות דעת ממפקדו בצבא על התנהלותו ומילוי תפקידו הייתה חיובית, חרף הלחץ הרב בו היה שרוי הנאשם באותה התקופה, כך תואר שינוי משמעותי שחל בהתנהגות ובבגרות הנאשם, וכן ביחסו כלפי תפקידו וכלפי חיילים אחרים ומפקד היחידה אף העניק לנאשם אות הצטיינות. עקב חרדות ובעיות שינה יזם הנאשם פגישות עם קב"ן ביחידה.

באשר לנסיבות ביצוע העבירה, הנאשם התקשה להעמיק במעשיו בנוגע לעבירות הסמים וטען כי הסמים וכלים להכנת הסם שנמצאו על גופו ובין חפציו היו לצריכה עצמית. לצד זאת הודה בעבירות התעבורה, הכיר בכך שפעל בקלות דעת באופן המסכן את עצמו ואת המשתמשים בדרך. לדבריו, פעל באופן זה לאור לחץ רגשי רגעי וחשש להיעצר. שירות המבחן התרשם כי הנאשם הבין

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

את חומרת מעשיו, מצר עליהם ושלל קשר עם גורמים עבריינים, שלל שימוש בסמים מאז מעצרו. בדיקות שתן העידו על ניקיון מסמים. שירות המבחן העריך כי הנאשם ביצע את העבירות על רקע תקופה משברית וזאת לצד חוסר בשלות וקבלת החלטות באופן לקוי ללא כלים להתמודדות עם קשייו הרגשיים. שירות המבחן מנה את גורמי הסיכוי לשיקום, בין היתר יכולתו של הנאשם לפנות לקבלת סיוע בקשייו הרגשיים במערכת הצבאית והמשפחתית, העדר עבר פלילי, מאז ביצוע העבירות לא נפתחו תיקים נוספים כנגדו, בדיקות השתן המעידות על ניקיון מסמים, יכולתו לשתף פעולה עם גורמי הטיפול ותפקודו החיובי בצבא. להתרשמות שירות המבחן הנאשם ערך שינוי מהותי בהתנהגותו ובתפיסותיו, מתפקד בצורה תקינה, על אף שגדל ברקע משפחתי מורכב וההליך המשפטי הנוכחי מהווה גורם הרתעה.

בסופו של תסקיר המליץ שירות המבחן על העמדת הנאשם בצו מבחן, לצד של"צ כענישה קונקרטית וחינוכית שתפחית סיכון עבור הנאשם וזאת ללא הרשעתו בדין לנוכח הפגיעה הממשית בנאשם וביכולתו להמשיך שירות צבאי במסגרת קבע.

תסקיר שירות המבחן מיום 26.5.2020 (להלן: התסקיר השני)

5. שירות המבחן עדכן כי הנאשם ממשיך להשקיע מאמצים בשירותו הצבאי הסדיר, מתכוון להישאר לשירות קבע וכן עוזר למשפחתו ומשקיע מאמצים לנהל שגרת חיים תקינה ונורמטיבית. להתרשמות שירות המבחן הנאשם מתקשה להתמודד עם שינויים במצבו הנפשי של אביו, אך נעזר בגורמי טיפול ובסביבתו לצורך כך. בדיקות שתן שנערכו לנאשם נמצאו נקיות מסם מסוג קנבוס. שירות המבחן שב וחזר על המלצותיו וציין התרשמות משינוי מהותי באורחות חייו.

תסקיר מיום 26.6.2020 (להלן: התסקיר השלישי)

6. בתסקיר נרשמה התרשמות דומה מהנאשם אשר התגורר עדיין עם אמו בשלב זה והמשיך בשירות הסדיר בצבא. כן עולה כי הנאשם סייע לאביו בליווי לטיפולים ותמך בבני משפחתו תמיכה רגשית. שירות המבחן פרט האמור בחו"ד הקב"ן מיום 11.6.2020 ממנה עולה כי הנאשם פנה ביוזמתו לטיפול, לא עלה רושם למצוקה נפשית עמוקה, אך עלו לחצים הנובעים מהתמודדותו עם ההליך הפלילי ומציאות מורכבת עם משפחתו. שירות המבחן חזר על המלצותיו הקודמות ותיאר כי הנאשם עובר תהליך חיובי ומשמעותי, ובהתאם גיבש עבור הנאשם תכנית של"צ.

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 6918-02-19 מדינת ישראל נ' מלול

תסקיר שירות מבחן מיום 23.6.2021

7. שירות המבחן עדכן כי הנאשם עבר להתגורר עם אביו על מנת לתמוך בו ועובד מזה כשנה בתחום מערכות בטיחות ואזעקות. שירות המבחן חזר וציין כי מדובר בבחור צעיר בעל כוחות ויכולות תקינים אשר עשה שינוי בהתנהגותו ובתפישותו מאז גיוסו לצבא, מתפקד בצורה תקינה, חרף העובדה שגדל ברקע משפחתי מורכב וחווה בדידות ותסכול לצד מעורבות שולית. שירות המבחן התרשם כי הנאשם יכול לשקול מעשיו והשפעתם וכן להפנים הסיכונים בהתנהגותו הבעייתית ובהתאמה לוקח אחריות על מעשיו ומבין כי התנהלותו בזמן ביצוע העבירות הייתה ילדותית ושיקפה חוסר אחריות. כן הביע הנאשם בושה וחרטה על התנהגותו בעת ביצוע העבירות והתייחס אליה בביקורתיות רבה. הנאשם השתחרר ביוני 2020 משירות צבאי מלא ומעוניין בהמשך שירות קבע, אולם לנוכח ההליך הפלילי, ההליך הוקפא. בהקשר לכך הוצג מכתב ממפקדו של הנאשם לפיו הרשעת הנאשם בדין לא תאפשר גיוסו לשירות קבע. כמו כן הנאשם הציג מכתב ממעסיקו הנוכחי של הנאשם לפיו הרשעה בדין תביא לפגיעה קונקרטית בתחום עיסוקו שכן הנאשם עובד בארגונים מסווגים וביניהם בסיסים צבאיים ומשרדים ממשלתיים. בתקופת הדחייה לא נפתחו תיקים נוספים וההליך הפלילי מהווה עבורו גורם מרתיע, בדיקות שתן העידו על ניקיון מסמים, אך צוין כי הנאשם היה מעורב בתאונת דרכים ועל כן לא ביצע בדיקת השתן האחרונה – מסמכים רפואיים הוצגו).

שירות המבחן שב וחזר על המלצותיו בתסקירים הקודמים, התרשמותם כי הנאשם עבר שינוי מהותי באורחות חייו, מצעיר אשר גדל ברקע משפחתי מורכב ולא יציב ומבלי שהוריו היוו עבורו גורם תומך ומציב גבולות, שוטטות ברחוב, יצירת קשרים עם גורמים עברייניים ואף שימוש בסמים ובאלכוהול, לצעיר המסוגל לבקר מעשיו, לנהל אורח חיים נורמטיבי ומביע רצון לשקם חיו. בהתאם לכך, במכלול השיקולים וביניהם חומרת העבירות והתנהלות הנאשם בעת ביצוען מחד גיסא, ולקחת אחריות על התנהגותו, הבעת חרטה, ההתרשמות כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסי התנהגות עבריינים, היותו של ההליך הפלילי גורם מרתיע, העדר עבר פלילי והעובדה כי לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים ובמטרה לצמצם פגיעה בדימויו העצמי של הנאשם, בעתידו ובאפשרותו לחזור לשירות קבע – בתסקיר הומלץ שלא להרשיע הנאשם, ולהסתפק בהטלת צו מבחן וצו של"צ.

7. בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות מיום 27.6.2021, נמצא הנאשם מתאים לעבודות שירות במרכז יום לתשושי נפש.

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

טיעוני הצדדים לעונש

8. המאשימה בטיעוניה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא ממעשיו של הנאשם, ובהם הגנה על שלום הציבור מפני נזקי הסמים, הגנה על ביטחונם של המשתמשים בדרך ועל צווים והוראות בית המשפט. לטעם המאשימה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא גבוהה בשים לב לסיכון הטמון במעשיו של הנאשם, הסיכון לעוברי הדרך ולשלום הציבור, בפרט כאשר הנאשם נהג בקטנוע מבלי שהוציא רישיון נהיגה ויש במעשיו אף כדי להביע זלזול בהוראות החוק. עוד הפנתה המאשימה להרשעתו הקודמת של הנאשם מבית המשפט לתעבורה בגינה עומדת ותלויה כנגדו פסילה על תנאי ויש בה ללמד כי הנאשם לא נרתע ממורא החוק. מכאן, המאשימה עתרה לקביעת מתחם ענישה שנע בין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר בנוסף לפסילה לתקופה בין 24 ועד ל-48 חודשים, לצד רכיבי ענישה נוספים ותמכה עמדתה בפסיקה.

המאשימה סקרה את עיקרי תסקירי שירות המבחן והבהיר כי היא אינה מתעלמת מהמלצות שירות המבחן, אלא שלטעמה המלצתו הסופית אינה עולה בקנה אחד עם חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם או עם ההליך השיקומי אותו עבר הנאשם אשר מתמצה לטעמה בגיוסו לצה"ל. המאשימה הפנה בעיקר לבדיקת השתן שנערכה לנאשם ביום 15.6.2021 בה נמצאו שרידי סם קנבוס וכן לכך שהנאשם לא התייצב לבדיקה נוספת בשל תאונת דרכים בה היה מעורב. בנוסף, לעמדתה לא רק הנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו בפסיקה לעניין הימנעות מהרשעה, אלא שהוא לא הציג פגיעה קונקרטית בעתידו וממילא נטען כי חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם אינם מתאימות להימנעות מהרשעה. לנוכח אלו עתרה המאשימה להרשיע את הנאשם ולגזור את עונשו בחלק התחתון של מתחם הענישה, היינו מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס, פסילת רישיון נהיגה כפועל, הפעלת הפסילה בת ה-5 חודשים במצטבר וכן פסילה על תנאי.

9. ב"כ הנאשם תיאר בהרחבה את נסיבות חייו של הנאשם ובפרט הדגיש את גילו הצעיר בעת ביצוע העבירות כבן 19 וכי על פי הפסיקה נחשב בגיר צעיר. הנאשם בעל נסיבות חיים מורכבות, אביו סובל ממחלת נפש והמשבר שפקד את המשפחה, משבר אשר השפיע באופן קשה על הנאשם בכל מישורי חייו. כן הודגשו האחריות המלאה שלקח הנאשם על מעשיו ומאמציו לשינוי ולשיקום חייו במהלך כ-4 שנים בקירוב, התעקשות הנאשם להתגייס ולבצע שירות צבאי משמעותי, חוות דעת ממפקדיו המעידות על מאמציו לשינוי ושבועות רצונם מתפקודו לצד רצונם לשלבו בשירות קבע, שיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן, בדיקות השתן אשר מעידות על ניקיון מסמים

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

וכן הוצאת רישיון נהיגה שיש בה ללמד על תיקון המחדל במעשיו. כן הוצגו מכתבי המלצה ומסמכים המעידים על הפגיעה הצפויה לנאשם והנזק הקונקרטי שעשוי להיגרם כתוצאה מהרשעה (1/1 – אסופת מכתבים, 3/1). בא כוח הנאשם ביקש לערוך הבחנה בין פסקי הדין אליהם הפנתה אשר עוסקים במקרים חמורים כמה מונים מעניינו כאן. את עתירתו להימנע מהרשעת הנאשם תמך במאמרם של ד"ר שי ווזנר עוה"ד משה קשלס – "משיח של חסד לשיח של מידתיות".

10. אמו של הנאשם ביקשה לומר דברים בשבחו וסיפרה על מידותיו הטובות של הנאשם, אשר עושה ככל שביכולתו לסייע לה ולאביו בהתמודדות עם מחלתו הקשה.

11. הנאשם בדברו האחרון הביע צער וחרטה על מעשיו. ומפאת חשיבות הדברים אביאם מלואם: "אני מאוד מצטער על מה שעשיתי. החיים לא חייכו אלי. לא בא לבכות על זה. הייתי מושפל נגררתי. זו הסטירה שלי נעצרים שבועיים לפני הגיוס הייתי בצומת דרכים שרואה מצד אחד פה ומצד שני פה מתפרק. לא חשבתי מה אני עושה. לא מתבייש להגיד. איך שיצאתי מבית משפט לתעבורה נסעתי, לא הייתה לי חשיבות, לא ידעתי מה להפסיד. הצבא נתן לי ארגז לחיים. הצבא נתן לי להאמין שנותנים הזדמנויות ועברתי תהליך חזק עם עצמי. אני לא אחזור לעולם על הטעויות האלה, שום דבר פלילי. אני מתחרט על זה כל יום ופגוע לי בפרנסה אני רוצה להתפרנס בכבוד. אני רוצה לחזור לצבא. אשמח אם תתני לי הזדמנות".

דיון

אי הרשעה

12. אקדים תוצאה להנמקה ואומר כי לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בתסקירי המבחן ובמסמכים שהוגשו, שוכנעתי כי עניינו של הנאשם ונסיבותיו הייחודיות והחריגות, מצדיקים הימנעות מהרשעתו בדין. אנמק טעמי.

13. ככלל, נאשם שאשמתו הוכחה יורשע בדין, למעט מקרים חריגים שבחריגים בהם נמצא יחס שאינו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה. הרציונל העומד מאחורי כלל זה הוא הצורך להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, לשקף את הפסול שבמעשה העבירה בעיני החברה ולאפשר הטלת ענישה ראויה. עם זאת, יש לזכור כי הענישה לעולם היא אינדיבידואלית ועל

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

בית המשפט לבחון את נסיבות המקרה לגופו כמו גם את נסיבותיו האישיות של כל נאשם ונאשם הנקרא לתת את הדין בפניו.

14. ההלכה בשאלת ההימנעות מהרשעה נקבעה בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (להלן : עניין כתב). החלטה לסיים את ההליך ללא הרשעה מותנית בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים. הראשון, סוג העבירה בנסיבותיה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים. השני, ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם או בעתידו. על הנאשם הנטל להצביע על פגיעה קשה וקונקרטי בעתידו או בסיכויי שיקומו ועליו לבסס פגיעה זו בראיות (רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.18, סעיף 9); רע"פ 1535/20 דוקורקר נ' מדינת ישראל פס' 7 (פורסם בנבו, 15.03.2020)).

15. אשר לטיב הדרישה לקיומו של נזק קונקרטי נקבע שיש לבססו היטב בראיות ובהקשר זה אין לי אלא להפנות לרע"פ 7224/04 משה פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.2014):

"אין לקבל גישה לפיה די במידת וודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי כדי להימנע מהרשעות של הנאשם, יש להצביע על כך שהרשעתו של הנאשם תביא לפגיעה קשה קונקרטית בסיכויי שיקומו" ולבסס טענות אלה בתשתית ראייתית מתאימה....".

וכן ברע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל (1.1.2013), נקבע כי על הטוען לאי הרשעה להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי העלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו ולעניין זה אין די באפשרויות תיאורטיות עתידיות. ראו גם רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.2018), רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.2014); רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל (18.4.18).

16. אוסיף, כי חרף הכלל בדבר החובה להוכיח פגיעה קונקרטית, אפשר להצביע על מקרים בהם בוטלה הרשעה אף בהיעדר אינדיקציה מוחשית ממשית לפגיעה. ראו ע"פ 4466/14 פורטל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (22.5.2014); רע"פ 1721/12 איראשי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.3.2014); ע"פ 4466/13 נתנאל אסולין פורטל נגד מדינת ישראל (22.05.2014); ע"פ 111/14 פלוני נגד מדינת ישראל (1.4.2014); ע"פ 1880/13 אברהם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.2.2014); רע"פ 3446/10 אלחלים נ' מדינת ישראל (6.4.2011).

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

17. באשר לתנאי הראשון ומבלי להקל ראש בדבר, העבירות בהן הודה הנאשם, חרף חומרתן, מאפשרות על פי טיבן ואופיין הימנעות מהרשעה וזאת מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים. אפרט. הנאשם החזיק בסם שלא לצריכתו העצמית ומשקלים דיגיטליים, אך מדובר בכמות סם קטנה – כ 25 גרם. כמו כן, מדובר בעיקר בסם מסוג קנבוס אשר חומרתו פחותה בהשוואה לסוגי סמים אחרים ויש לתת את הדעת גם לשינוי במדיניות הענישה אשר ננקטת בשנים האחרונות כלפי משתמשים בסמים מסוג קנבוס (ראו בש"פ 8640/20 אבו קרינאת נ' מדינת ישראל (23.12.2020) ובש"פ 3812/21 תייסיר מוקלד נ' מדינת ישראל (15.6.2021)). חשוב שייאמר באופן חד וברור כי מדיניות האכיפה והענישה המקלה אשר ננקטת בשנים אחרונות כלפי המשתמשים בסמים מסוג קנבוס, אינה חלה על מי שמגדל לשם הפצה או סוחר בסמים מסוג זה. אך כאמור, זהו לא המקרה כאן, הכמות שהחזיק הנאשם היא קטנה מאוד ואי אפשר להתעלם מכך.

לטעמי, עיקר החומרה במעשיו של הנאשם נוגעת בסיכון שייצר מנהיגתו הפרועה שבוצעה ללא רישיון נהיגה ובזמן פסילה. הגם שאין להקל ראש בחומרת מעשיו של הנאשם ובסיכון שייצר בנהיגתו הפרועה שהרי מדובר באירוע נקודתי ספונטני אשר בסופו של דבר הסתיים ללא פגיעות בגוף או בנפש ואף לא בפגיעות ברכוש. עוד יש להביא בחשבון את הנסיבות שעמדו ברקע ביצוע העבירות עליהן עמד שירות המבחן בהרחבה, לרבות מאפייני אישיותו של הנאשם אשר גדל ברקע משפחתי מורכב וחסכוני הרגשיים והבלתי מעוצבים. מבלי למזער כהוא זה את חומרת העניין, קשה שלא לקבל את הרושם כי מעשיו של הנאשם ביטאו חוסר שיקול דעת האופייני לנער מתבגר, ונבעו מתוך לחץ ואובדן שליטה ומבלי שהיה בכוחו באותה העת להבין עד תום את ההשלכות האפשרויות למעשיו, ולא נעשו אלו מתוך כוונה לבצע עבירה פלילית. אמנם אין בנתוניו האישיים של הנאשם העומדים ברקע הדברים כדי להצדיק את מעשיו החמורים, אך יש בהם כדי לשפוך אור על הסיבות לביצוען, ובמיוחד יש באלו כדי ללמד על התוצאה הנכונה והראויה שיש לסיים לטעמי, את ההליך בעניינו.

18. בהקשר לכך מצאתי להביא מספר פסקי דין רלבנטיים הנוגעים למדיניות הענישה הנוהגת, וזאת על אף העובדה כי מתחם הענישה אינו רלבנטי לדיון בשאלת הימנעות מהרשעה, אך אני סבורה כי יש באלו כדי ללמד על דרגת החומרה של מעשי הנאשם באופן המשליך בסופו של דבר אפשרות הימנעות מהרשעה והטלת ענישה שיקומית חינוכית. אבהיר כי חלק מפסקי הדין עוסקים במקרים חמורים בהרבה מהמקרה כאן וחלקם נופלים מעניינו של הנאשם כאן.

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

עפ"ג (ב"ש) 73523-01-20 מדינת ישראל נ' סויטי (11.6.2020) – הנאשם בן 24 תושב הרשות הפלסטינאית, הודה והורשע בעבירות של נהיגה פוחדת ברכב, נהיגה ללא רישיון נהיגה והפרעה לשוטט במילוי תפקידו. הנאשם נהג ברכב וכאשר שוטר סימן לו בתגובה האיץ את מהירות נסיעתו כך שהשוטר נאלץ ללכת אחורנית. בהמשך לכך, ביצע הנאשם פניית פרסה, השוטר סימן בשנית לנאשם לעצור, אך זה לא עצר ומשכך נאלץ השוטר לקפוץ לשטח ההפרדה על מנת שהנאשם לא יתנגש בו. מיד ובהמשך עצר הנאשם את הרכב והלה יחד עם שני הנוסעים שישבו ברכב החלו לברוח רגלית. בית המשפט השלום נמנע מהרשעת הנאשם וחייב הנאשם בביצוע צו של"צ לצד התחייבות להימנע מעבירה, פסילת רישיון בפועל ועל תנאי. ערעור לבית המשפט המחוזי התקבל, נקבע כי מדובר בתושב שטחים שניצל את אישור השהייה והכניסה לישראל לצורך ביצוע עבירות חמורות ואין כל הצדקה להימנע מהרשעתו. צו השל"צ בוטל ונגזר על הנאשם מאסר מותנה, יתר רכיבי גזר הדין נותרו בעינם.

ת"פ (רמלה) 27890-10-18 מדינת ישראל נ' רייגאן (30.10.2019) – הנאשם הודה והורשע בעבירות של החזקת סם לצריכה עצמית, החזקת סכין שלא למטרה כשרה, נהיגה פוחדת של רכב ונהיגה תחת השפעת סמים. הנאשם נהג ברכב במהירות גבוהה שאינה תואמת את תנאי הדרך, פנה תוך חריקת בלמים ואיבוד אחיזה בכביש כך שחלקו האחורי של הרכב סטה לשמאל. בהמשך, סטה הרכב שמאלה במטרה להימנע מפגיעה באוטובוס שחנה בתחנת אוטובוס ובהמשך סטה מנתיב לנתיב עד שנעצר, זאת כאשר בסביבת האירוע נכחו נערים שהמתינו להסעה. באותן נסיבות החזיק הנאשם בסם מסוג קאנבוס במשקל 0.5 גרם נטו, שני סכיני פרפר, אגרופן וסכין בעלת להב מתקבע. הנאשם סירב למסור דגימת שתן לאיתור סם. בית המשפט קבע מתחם עונש כולל כנע בין מאסר מותנה ועד 10 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית וגזר על הנאשם מאסר מותנה ורכיבי ענישה נוספים. (מדובר במקרה חמור מעניינו).

ת"פ (ק"ג) 59431-05-17 מדינת ישראל נ' אהד (15.10.2018) – הנאשם הודה והורשע בעבירות של נהיגה פוחדת ברכב והפרעה לשוטט במילוי תפקידו. הנאשם נהג ברכבו בכביש 4 בעוד בנו הקטין עומד במושב האחורי שאינו חגור בחגורת בטיחות. כשהשוטרת ביקשה מהנאשם להציג רישיון נהיגה החל לצעוק עליה ואמר לה "לא רוצה להביא לך מה תעשי" כשביקשה ממנו לצאת מהרכב החל הנאשם לנהוג ברכב בדרך נמרת ורשלנית שיש בה כדי לסכן חיי אדם בכך שנסע במהירות, עקף רכבים מימין ומשמאל, עקף פעמיים כלי רכב תוך חציית קו הפרדה רצוף, כל זאת

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

כשהשוטרים נוסעת בניידת מאחוריו וצופרת לו. בהמשך ניידת נוספת כרזה לנאשם לעצור והנאשם נעצר לאחר 100 מטר. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד לשנת מאסר בפועל ומפסילה של מספר חודשים ועד לפסילה בת שנים. בית המשפט גזר על הנאשם, שלקח אחריות על מעשיו, נעדר הרשעות קודמות בתחום הפלילי, לחובתו ריבוי הרשעות בתחום התעבורתי, תוך שלקח בחשבון את נסיבותיו האישיות ותרומתו לחברה ולמדינה בשירותו הצבאי, עונש של מאסר מותנה, של"צ לצד רכיבי ענישה נוספים.

ת"פ 18-06-61516 מדינת ישראל נ' עלאוי (29.10.2019) – הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של כניסה לישראל שלא כדין, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה כשברמזור אור אדום ונהיגה פוחזת של רכב. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם נהג ברכב והתקרב לשוטר מחסום שהורה לו לעצור. באותן נסיבות, הפריע הנאשם לשוטר ובתוך כך המשיך בנסיעה מהירה אל הצומת עם רחוב דרך נמיר בתל אביב למופע אור אדום וכלי רכב אחרים מנעו ממנו להמשיך בנסיעתו. הנאשם עלה עם הרכב על המדרכה והמשיך בנסיעתו, ובהמשך נטש את הרכב וברח רגלית מהמקום. בית המשפט קבע כי בעניין העבירות הנלוות לעבירת השב"ח ובעיקר העבירה של נהיגה פוחזת ברכב, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד ל-12 חודשים לצד פסילת רישיון משמעותית וקנס כספי. בית המשפט גזר על הנאשם, בן 48, נעדר עבר פלילי וללא תיקי מב"ד פתוחים, שהודה בפתח משפטו, חסך בזמן שיפוטי ניכר, חסך בזמנה של התביעה הכללית ובזמנם של עדי התביעה ובעיקר השוטרים, נשוי לאזרחית תושבת יפו, אב ל-4 בנות שהבכורה סובלת מפיגור, עונש של מאסר מותנה ורכיבי ענישה נוספים.

19. בחינה יסודית של פסקי הדין אליהם הפנתה המאשימה מלמדת כי אלו אינם ברי השוואה בשל שונות הנסיבות וחומרתם הרבה ביחס למקרה הנדון. לדוגמה: ברע"פ 2910/20 מוחמד נ' מדינת ישראל (7.5.2020) דובר על נאשם בעל עבר תעבורתי מכביד הכולל 90 הרשעות קודמות, וברע"פ 7958/15 אזברגה נ' מדינת ישראל (2.12.2015) דובר על נאשם אשר הזדהה בפני השוטרים כאדם אחר, בעל עבירות תעבורתיות חמורות קודמות (הכוללות נהיגה בשכרות) ולחובתו עמדו שלושה מאסרים מותנים.

20. בשים לב לאמור, ככל שהדבר נוגע לסוג העבירה בה הודה הנאשם ובנסיבות ביצועה שהרי מאפשרת היא בחינת האפשרות להימנעות מהרשעה ואי אפשר לומר כי הימנעות מהרשעה תפגע, ודאי שלא באופן "חמור" באינטרס הציבורי.

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 6918-02-19 מדינת ישראל נ' מלול

21. כן אפנה למספר פסקי דין באירועים דומים ואף חמורים יותר, שהסתיימו ללא הרשעה :

ת"פ (שלום י-ם) 24348-01-19 מדינת ישראל נ' אמיתי (06.09.2020) – הנאשם הורשע לאחר הודיה במיוחס לו בשלושה תיקים אשר ביקש לצרף ובמסגרתם נשפט כבגיר, בהחזקת גרמים בודדים של סם מסוכן, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח רכב וכן בהחזקת אגרופן. לאור תסקירים חיוביים וכביטוי לכברת הדרך שעשה הנאשם, בית המשפט נמנע מהרשעתו. על הנאשם הוטל צו של"צ פסילה בפועל מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 12 חודשים, פסילה למשך חודשים וזאת על-תנאי, לבל יבצע הנאשם את עבירות התעבורה בהן הודה וכן עבירות סמים במשך שנתיים מהיום, צו מבחן לתקופה של 12 חודשים, והתחייבות להימנע מעבירה.

ת"פ (שלום י-ם) 19965-12-18 מדינת ישראל נ' גמליאל (30.05.2021) – הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות ובעובדות המנויות בכתב האישום המתוקן, בכך שביום 17.5.2018 החזיק ברכבו קנביס במשקל 180 גרם נטו מחולק לשתי שקיות, וכן החזיק ברכב שני משקלים שחורים ושקיות ניילון הניתנות לאיטום, וכסף מזומן בסכום כולל של 2,934 ₪. בגין כך הורשע הנאשם בביצוע עבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית. בית המשפט נמנע מהרשעת הנאשם והטיל עליו צו של"צ, צו מבחן ורכיבי ענישה נוספים.

ת"פ 58121-07-13 מדינת ישראל נגד נ"ב רוב (23.12.2014) – הנאשם הודה בכתב אישום מתוקן בעבירה של נהיגה פוחזת ברכב ונטילת נכסים לשם סחיטה. בית המשפט נמנע מהרשעתו של הנאשם ומטיל על צו של"צ בהיקף של 200 שעות, חתימה על התחייבות כספית להימנע מעבירה.

ת.פ 51989-02-18 מדינת ישראל נ' שאואר (29.4.2019) – בית המשפט נמנע מהרשעתה של צעירה אשר הודתה בעבירות של שבל"ר, נהיגה ללא ביטוח וללא רישיון נהיגה (לא הוציאה מעולם) והפרעה לשוטרי במילוי תפקידו. הנאשמת נטלה רכב השייך לבן זוגה של אימה, הגיעה למחסום משטרה וסירבה לעצור לבדיקה ועזבה את המקום בנסיעה מהירה, רכב משטרה החל בנסיעה אחרי הנאשמת תוך שהוא מדליק אורות כחולים וכורז לה לעצור. הנאשמת התעלמה מכריזתו של השוטרי והמשיכה בנסיעה מהירה תוך שהיא עולה על המדרכה וגורמת להולך רגל אשר ניסה לחצות את הכביש לחזור על עקבותיו מחשש שיפגע על ידי הנאשמת עד שנעצרה ברחוב סמוך. בית המשפט העמיד את הנאשמת בצו מבחן חייבה בביצוע 300 שעות של"צ. כמו כן חתמה הנאשמת על התחייבות כספית להימנע מעבירה.

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

22. התנאי השני הפגיעה בנאשם ושאלת קיומו של "נזק קונקרטי". הנאשם צעיר לימים, יליד 1998 נעדר עבר פלילי. לחובתו עבר תעבורתי הכולל 2 הרשעות קודמות ועומדת ותלויה כנגדו פסילה מותנית בת 5 חודשים. כנקודת פתיחה, יש להביא בחשבון את נסיבותיו האישיות של הנאשם, המורכבות והקשיים עמם התמודד בהיותו נער וכן את העובדה כי המקרה בגינו נותן הנאשם את הדין ארע כשבועיים טרם גיוסו לצבא. שירות המבחן התרשם כי העבירות בוצעו על רקע תקופה משברית בחייו של הנאשם לצד חוסר בשלות וקבלת החלטות לקויה. הנאשם הודה בביצוע העבירות והביע בוושה וחרטה, שירות המבחן התרשם כי הנאשם יכול לשקול מעשיו והשפעתם וכן להפנים הסיכונים בהתנהגותו הבעייתית ובהתאמה לוקח אחריות על מעשיו ומבין כי התנהלותו בזמן ביצוע העבירות הייתה ילדותית ושיקפה חוסר אחריות. הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן באופן מלא, ומסר במשך תקופה ארוכה בדיקות שתן המעידות על ניקיון מסמים. לא נעלם מעיני כי בדיקת שתן אחת העידה על הימצאות סמים וכאשר הנאשם לא התייצב לבדיקת שתן נוספת אליה זומן. אך אינני סבורה שיש לתת לך משקל לאור ההסבר אותו מסר הנאשם, תאונת הדרכים בה היה מעורב ובמיוחד לנוכח הצגתה של בדיקת שתן מאוחרת המעידה על ניקיון מסמים (2/1).

23. על אף נתוני הפתיחה והקשיים עמם התמודד הנאשם בצעירותו, ועל אף החשש כי הנאשם יתקשה להסתגל למערכת הצבאית מסיבות שונות, עמד על רצונו להתגייס. הנאשם השכיל לנצל את ההזדמנות שניתנה לו במהלך שירותו ולטובה. הנאשם שיתף את גורמי הצבא בקשייו, והוכיח את עצמו שוב ושוב בהתמודדות עימם ולשביעות רצון מפקדיו. הנאשם שולב באופן מיטבי באגף הלוגיסטיקה של יחידת מגלן ועשה חייל, הפך לחייל מוערך והוענק לו אות הצטיינות. רבים ממפקדיו ביקשו לדבר בשבחו כעולה ממכתבי ההמלצה, חלקם פירטו את הקשיים עימם התמודד וכברת הדרך שעבר, וכולם עמדו על מידותיו הטובות, אחראי, חדור מוטיבציה, מהווה דוגמא ומופת, ותקצר היריעה מלהכיל. לא לחינם ביקשו מפקדיו של הנאשם לגייסו לשירות קבע. הנאשם השתחרר ביוני 2020 משירות צבאי מלא ומעוניין בהמשך שירות קבע, אולם לנוכח ההליך הפלילי, ההליך הוקפא. הנאשם השתלב במסגרת תעסוקתית בחברת "נט קום", המספקת שירותים לארגונים שונים ובהם בסיסים צבאיים ומשרדים ממשלתיים.

25. אחר כל אלו, אוסיף את נקודות הזכות הרבות העומדות לנאשם: הנאשם הודה ונטל אחריות מלאה למעשיו, הביע צער ובושה. הודאתו של הנאשם הובילה לחיסכון בזמן ציבורי אך מעבר לכך

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

יש בהודאתו כדי ללמד על הפנמת הפסול במעשיו ומאמציו לחזור למוטב. מאז ביצוע העבירה ובחלוף כ-4 שנים בקירוב, כנגד הנאשם לא נפתחו תיקים נוספים, לא בתחום הפלילי ולא בתחום התעבורה. קבלת האחריות באה לידי ביטוי גם ברצונו של הנאשם לנהל אורח חיים נורמטיבי ושומר חוק, לראייה פעל לתקן את המחדל, השלים את שיעורי התיאוריה והנהיגה, ובמועד גזר הדין החזיק הנאשם החזיק ברישיון נהיגה תקף. אפשר בהחלט לומר כי ההליך הפלילי מהווה גורם מרתיע ומציב גבולות.

26. כל הנתונים מלמדים על כך שמעורבותו של הנאשם בתיק זה הובילה לא רק לטלטלה של ממש, אלא הובילה לשינוי עמוק ומהותי בהתנהגותו בתפיסותיו של הנאשם. לא בכדי תסקירי שירות המבחן המליצו את שהמליצו. הנאשם הוכיח במעשיו כי עבר תהליך של התבגרות ובחר בדרך של לקיחת אחריות ותרומה לחברה ולאחרים. האמור נלמד לא רק מהתעקשותו להתגייס או מהאופן בו ביצע את שירותו הצבאי, אלא בבגרות שהפגין באחריות שנטל על עצמו בטיפול ובתמיכה בהוריו ובפרט באביו אשר חלה הדרדרות משמעותית במצבו הנפשי והתפקודי. דומה כי אין להכביר מילים על הקושי בהתמודדות יומיומית וקשה עם מציאות מורכבת זו, כמו גם על הזכות שנפלה בחלקו של הנאשם לעמוד לצדו של האב ולטפל בו. התרשמות זו של שירות המבחן מתחזקת לנוכח עדותה של האם אשר בעיניים דומעות ובכאב רב סיפרה על הקשיים עימם מתמודדת המשפחה כולה ובפרט הנאשם וביקשה להתחשב בו. דבריה נגעו לליבי. עוד התרשמתי מכנות דבריו של הנאשם אשר מכה על חטא ומבקש הזדמנות להוכיח כי בחר בדרך הישר.

27. טענת המאשימה לפיה לא עלה בידי הנאשם להוכיח כי הרשעה תפגע בעתידו אינה מבוססת וזאת בלשון המעטה. כבר עתה אפשר להצביע על פגיעה קונקרטית בנאשם לנוכח הקפאתו של הליך הגיוס לשירות קבע. אפשרות זו עודנה עומדת על הפרק ותלויה בתוצאות ההליך כאן ויש לקוות שאפשרות זו תוצא מהכוח אל הפועל כך שכלל הצדדים יצאו נשכרים. אבל גם בהנחה שאפשרות זו לא תתממש שהרי הנאשם השתלב במסגרת תעסוקתית בחברת "נט קום". מעסיקו הנוכחי הצהיר כי כחלק מעיסוקו היומיומי הוא נמצא בקשר עם ארגונים מסווגים כגון בסיסים צבאיים ומשרדים ממשלתיים והרשעתו של הנאשם בדין לא תאפשר את המשך העסקתו. על כל אלו אוסיף כי להתרשמותי בנסיבות המיוחדות והמורכבות כאן הרשעה בדין יהא בה לפגוע גם בדימוי העצמי של הנאשם, ובמאמציו לבסס את חייו הבוגרים באופן נורמטיבי ויהווה אלמנט מכשיל במתן

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 19-02-6918 מדינת ישראל נ' מלול

הזדמנות נוספת להשתלב בחברה הנורמטיבית בתחילת חייו הבוגרים. לכל אלו תהא השלכה לא רק על הנאשם, אלא על משפחתו המתמודדת עם קשיים רבים, אולי רבים מידי.

29. לנוכח כל אלו, מצאתי כי במקבילית הכוחות שבין חומרת העבירה והכלל המורה להרשיע את מי שביצע עבירות פליליות לבין הנזק הצפוי להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו בדין, הפגיעה בדימוי העצמי, הפגיעה במקור פרנסתו ובאפשרותו לחזור ולהתגייס לשירות קבע, האיזון הראוי מורה להימנע מהרשעת הנאשם. עם זאת מצאתי להגדיל את היקף שעות השל"צ. עוד יש לזכור כי ההליך אינו מסתיים כאן, באם חלילה ייכשל הנאשם ויחזור לבצע עבירות נוספות, ואם לא יעמוד בתנאי צו השל"צ והמבחן אפשר יהיה לשוב ולגזור את דינו מחדש. מתוצאה זו, לא רק האינטרס האישי יצא נשכר, אלא האינטרס הציבורי בכללותו.

30. בהקשר לכך אין לי אלה להפנות לדברים שנאמרו בע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007):

"מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות – גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה – האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין" (פסקה 11).

תוצאה

31. אני נמנעת מהרשעת הנאשם.

א. אני מחייבת את הנאשם לבצע 350 שעות שירות לתועלת הציבור באולם אבני חושן בראשון לציון בתפקיד תחזוקה וסיוע לצוות העובדים בהתאם לתוכנית שנקבעה על ידי שירות המבחן. מובהר בזאת לנאשם כי ככל שלא יבצע את צו השל"צ או לא ישתף פעולה עם שירות המבחן אפשר להחזיר את עניינו לבית המשפט לדון מחדש בשאלת הרשעתו ולגזור עליו עונש חלופי. הנאשם יתחיל בריצוי צו השל"צ החל מיום 19.12.21.

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 6918-02-19 מדינת ישראל נ' מלול

- ב. אני מעמידה את הנאשם בצו מבחן לתקופה של 12 חודשים.
- ג. הנאשם ייתן התחייבות בסך 2000 ₪ להימנע בתוך שנה מביצוע עבירה בה הורשע. הנאשם יצהיר על התחייבותו לפניי עוד היום, שאם לא כן, ירצה תקופת מאסר בת 5 ימים.
- ד. אני פוסלת את הנאשם מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים. הנאשם יפקיד את רישיון הנהיגה שלו במזכירות בית המשפט.
- ה. הנאשם יפסל מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, ואולם הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים עבירה של מעשה פזיזות ברכב או עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי כחוק.

ניתן צו כללי למוצגים.

ניתן היום, כ"ח חשוון תשפ"ב, 03 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.

זהר דיבון סגל, שופטת